

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Szirtes Csongor ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Garamvölgyi Róbert ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **vételár megfizetése** iránt a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságnál 14.G.40.116/2008. szám alatt indult és a Győri Ítéltábla Gf.II.20.377/2010/6. számú ítéletével befejezett perében a másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. november hó 22. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Győri Ítéltábla Gf.II.20.377/2010/6. számú ítéletének felülvizsgálattal nem támadott rendelkezéseit nem érinti, a felülvizsgálni kért rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 205.600 (Kettőszázötezer-hatszáz) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Megállapítja, hogy az alperes 394.820 (Háromszázkilenvennégyezer-nyolcszázhusz) Ft felülvizsgálati eljárási illeték helyett 640.000 (Hatszáznegyvenezer) Ft-ot rótt le; a különbözetként mutatkozó 245.180 (Kettőszáznegyvenötezer-egyszáznyolcvan) Ft-ot az adóhatóságtól visszaigényelheti.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes jogelődje a K Rt. (a továbbiakban: a felperes) mint szállító és az alperes mint megrendelő között 1998. január 28-án szállítási szerződés jött létre tüzelőanyag szállítására, amely szerződést a felek 1999. július 20-án módosították.

Az alperes a leszállított tüzelőanyag ellenértékét csak részben fizette meg.

A felperes módosított keresetében 10,710.944 Ft vételár és ennek 2000. február 21-től járó évi 40 % késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni, majd a keresetét 10,665.396 Ft-ra és a kamataira leszállította.

Az alperes a 10,665.396 Ft vételár követelés fennállását nem vitatta, azzal szemben viszont beszámítási kifogást terjesztett elő és ez alapján a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a perben nem álló V és T Kft-nek a felperessel szemben fennálló 8,029.621 Ft követelését a 2000. január 25-én kelt engedményezési szerződéssel megszerezte. Az így megszerzett követelésből 7,615.512 Ft jelenleg is fennáll, alkalmas a felperes vele szemben támasztott követelésébe való beszámításra, így e követelés vonatkozásában beszámítási kifogást terjesztett elő. Beszámítani kérte továbbá más gazdálkodó szervezetektől engedményezés útján megszerzett 4,084.952 Ft követelést is, így állítása szerint vele szemben a felperes keresete alaptalan.

Az első fokon eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság megismételt eljárásban a 14.G.40.116/2008/22. számú ítéletében az alperes beszámítási kifogását alaptalannak találta és az alperest - részben túlterjeszkedve a kereseti kérelmen - 11,806.927 Ft tőke, és ennek 2000. február 21. napjától a kifizetés napjáig járó évi 40 % késedelmi kamata megfizetésére kötelezte.

A Győri Ítéltábla az alperes fellebbezése folytán hozott Gf.II.20.377/2010/6. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest terhelő marasztalás összegét 10,665.396 Ft-ra leszállította, a késedelmi kamat mértékét 2000. február 21. és március 31-e közötti időtartamra évi 25 %-ban, 2000. március 22-től a kifizetés napjáig évi 40 %-ban határozta meg.

A V és T Kft. által engedményezett követelés tekintetében megállapította, hogy a felperes a Vas Megyei Bíróság előtt G.40.018/2000. szám alatt folyamatban volt perben elismerte a V és T Kft-vel szemben fennálló 6,530.512 Ft összegű tartozását és annak beszámításához is hozzájárult volna. A felperes követelése azonban elismerése ellenére sem volt csökkenthető a fenti összeggel, mert azt időközben (2000. január 25-én) a V és T Kft. az alperesre engedményezte. A V és T Kft-t a Vas Megyei Bíróság a már hivatkozott, valamint a G.40.115/2003. számú perben hozott ítéletekkel a felperes javára összesen 19,987.685 Ft tőke megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság megállapítása szerint a felperesnek a V és T Kft-vel szemben fennálló 19,987.685 Ft-ot kitevő követelése az engedményezéskor már fennálló jogalapon keletkezett, ezért a Ptk. 329. §-ának /3/ bekezdése értelmében azt a felperes az alperessel szembeni 6,530.512 Ft tartozásába jogosult volt beszámítani. A beszámítással az alperes követelése a Ptk. 296. §-ának /2/ bekezdése szerint megszűnt, így a felperes perbeli követelésének csökkentésére nem volt alkalmas.

Az alperes további beszámítási kifogásait is alaptalannak találta és az alperest terhelő marasztalás összegét az elsőfokú eljárásban már leszállított keresetben érvényesített összegre, 10,665.396 Ft-ra leszállította. A késedelmi kamat mértékét az 1998. január 28-án kötött szállítási szerződésben írt mértékben állapította meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset 4,084.952 Ft-ot meghaladó részének elutasítását; a késedelmi kamat mértékének megváltoztatását, ennek hiányában a kamat mérséklését kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést jogszabályhelyre utalással nem jelölte meg.

Előadta, hogy az eljáró bíróságok félreértelmezték a nyilatkozatait a V és T Kft-től származtatott 6,530.512 Ft összegű követelés beszámítása tekintetében. Az ítélet tábla álláspontja szerint ez az összeg azért nem csökkentette a felperes kereseti követelését, mert az a felperes által az első fokú eljárásban tett beszámítási nyilatkozat folytán megszűnt.

Állította, hogy a jelen perben a V és T Kft. által engedményezett követeléssel kapcsolatos igényét nem beszámítási kifogásként érvényesítette. A fenti követelés ugyanis nem képezhette beszámítási kifogás tárgyát, mivel az már 2000. július 26-án a felperes által előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtásakor és a felperes által 2002. december 13-án előterjesztett ellenbeszámítási kérelem benyújtásakor sem állt fenn. A V és T Kft. által engedményezett követelést ugyanis a 2000. február 11-én kelt, a felperes által 2000. február 24-én kézhez vett írásbeli beszámítási nyilatkozattal a felperes vele szemben fennálló más követelésébe beszámította. Nem volt tehát az alperesnek olyan beszámítási kifogással érvényesített követelése a V és T Kft-féle engedményezés kapcsán, amelybe a V és T Kft-vel szemben fennálló felperesi követelés beszámítható lenne. Tekintettel azonban arra, hogy a másodfokú bíróság megállapította, miszerint a 6,530.512 Ft összegű követelés tekintetében jogszerű beszámítási igénye van, ezt az összeget a felperes által érvényesített követelésből le kell vonni.

A késedelmi kamat mértéke tekintetében előadta, hogy az eljáró bíróságok a felek közötti jogvitát az 1998. január 28-án kötött szerződés alapján tévesen bírálták el. Az 1999. július 20-i szerződés ugyanis nem a korábbi szállítási szerződés módosítása, hanem egy új szerződés volt, amelyben a felek a késedelmi kamat mértékében nem állapodtak meg, így a késedelmi kamat meghatározásakor a bíróságnak a Ptk. „mindenkori szabályai” szerint kellett volna eljárnia.

Hivatkozott arra, hogy már az első fokú eljárásban és a fellebbezés III. pontjában is kérte a késedelmi kamat mérséklését. Ennek az

eljáró bíróságok nem adtak helyt, és a döntés indokait az ítéletek indokolása sem tartalmazza.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

..--..--..--

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

Alaptalanul állította az alperes, hogy a felperes kereseti követelésével szemben nem beszámítási kifogást terjesztett elő.

A Ptk. 296. §-ának /1/ bekezdésében szabályozott beszámítás egyoldalú címzett polgári jogi jognyilatkozat. E jognyilatkozat előterjesztésének módját is az anyagi jog, a Ptk. 296. §-ának /1/ bekezdése határozza meg, nevezetesen, hogy az a másik félhez intézve, vagy a bíróság előtt, az utóbbi esetben kifogás formájában terjeszthető elő.

Nem fogadta el a Legfelsőbb Bíróság az alperes jogi álláspontját, miszerint a beszámítási kifogás előterjesztése eljárásjogi cselekmény, amelyet a Pp. 139. §-a szabályoz. E jogszabályhely ugyanis az alperes ellenkérelmének lehetséges tartalmát és nem a beszámítási kifogás formai és tartalmi követelményeit rögzíti. A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint tehát, amikor az alperes az első fokú eljárásban a bíróság előtt igényt támasztott a V és T Kft. által engedményezett követelésnek a felperes kereseti követelését csökkentő tényezőként történő figyelembevételére beszámítási kifogással élt, a nyilatkozatot ekként kellett az eljáró bíróságoknak elbírálnia.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében állította először, hogy a beszámítani kért követelés az elsőfokú ítélet meghozatalakor azért nem állt fenn, mivel azt a 2000. február 11-én kelt és a felperes által 2000. február 24-én átvett írásbeli nyilatkozattal a felperesnek a vele szemben fennálló más követelésébe beszámította, így az a Ptk. 296. §-ának /2/ bekezdése szerint a beszámítással megszűnt.

Az iratokból megállapítható, hogy az alperes A/3/C. sorszám alatt az elsőfokú eljárásban csatolta a hivatkozott írásbeli beszámítási nyilatkozatot, de azt nem értékelte az elsőfokú bíróság. Az alperes a fellebbezésében a tényállás téves voltát nem sérelmezte, nem hivatkozott a 2000. február 11-én kelt nyilatkozatban foglaltakra, nem erre hivatkozva, hanem más okfejtés mellett állította, hogy 7,615.512 Ft erejéig a beszámítási kifogása jogszerű. A hivatkozott okirat értékelésére a másodfokú eljárásban nem került sor.

A felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, annak eldöntése, hogy a másodfokú bíróság az ítélet meghozatala során követett-e el jogszabálysértést. Minden olyan tény, körülmény, vagy jogi álláspont ezért, amely nem volt a másodfokú eljárás tárgya a felülvizsgálati eljárásban nem hozható fel. A V és T Kft. által engedményezett követelés megszűnését a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okiratban foglaltak tükrében, ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálhatta.

Az eljárt bíróságok a Ptk. 207. §-ának /1/ bekezdésében foglaltak figyelembevételével helyesen értelmezték a felek által 1999. július 20-án kötött megállapodás tartalmát, és jogsértés nélkül állapították meg, hogy e megállapodás nem önálló, a korábbi szerződés helyébe lépő szállítási szerződés, hanem csupán a korábbi szerződés módosítása. Az 1999. július 20-án kötött megállapodás 1.) pontjában a felek rögzítették, miszerint az „Áruszállítási szerződés”-nek csak az engedményekre vonatkozó rendelkezéseit kívánják módosítani és valóban csak a meghatározott forgalom után az alperest megillető kedvezmények körét szabályozták újra. A megállapodás 3.) pontjának helyes értelmezése szerint ezért az áruszállítási szerződésnek a kedvezményekre vonatkozó rendelkezései helyébe léptek az új kikötések, míg a szerződés egyéb rendelkezései, így a késedelmi kamat mértékére vonatkozó megállapodás is érintetlenül maradtak és továbbra is irányadóak. A másodfokú bíróság ezért helyesen, az eredeti szerződés 18.) pontjában írtaknak megfelelően határozta meg a késedelmi kamat mértékét.

Alaptalanul sérelmezte az alperes, hogy a másodfokú bíróság nem döntött a késedelmi kamat mértékének leszállításáról.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Az 1998. január 28-án kelt szerződésben szereplő kamat mérséklését a Ptk. 301. § /3/ bekezdése (jelenleg /4/ bekezdés) alapján a fellebbezésében az alperes nem kérte.

A Pp. 235 §-ának /1/ bekezdése határozza meg a fellebbezés kötelező tartalmi elemeit, miszerint - többek között - a fellebbezésben elő kell adni, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. Az alperes a késedelmi kamat mérséklése iránti döntés meghozatalára irányuló határozott fellebbezési kérelmet nem terjesztett elő, e kérdésben a másodfokú bíróság döntést nem hozhatott, a felülvizsgálati eljárásban pedig a korábban már ismertetett okból e kérdés nem vizsgálható.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett rendelkezéseit a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78.

§-ának /1/ bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a /2/ bekezdésének a) pontja és /5/ bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmére a 6,580.444 Ft felülvizsgálati érték helyett 10,665.396 Ft után rótt le a 6 % felülvizsgálati eljárási illetéket. A Legfelsőbb Bíróság ezért feljogosította a szükségtelenül lerótt 245.180 Ft eljárási illeték visszaigénylésére.

Budapest, 2011. november 22.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk. bíró